

Roller og ansvar ved deling av personopplysninger

– erfaringer fra NAV og Skatteetaten

SKATE 5.12.18

Skatteetaten Tor Ivar Grina

NAV Håkon Jendal

Felles utfordringsbilde for Skatteetaten og NAV

- Innhenter store mengder personopplysninger som kan være verdifulle for andre
- Attraktiv tilbyder av personopplysninger (primærkilde)
- Forventes av man deler personopplysninger
- Hjemler ved innhenting begrenser muligheter for gjenbruk
- Konsumentene blir avhengig av personopplysninger som Skatteetaten og NAV samler inn
- Mange konsumenter

--> Behov for beste praksis på deling av personopplysninger

Et felles mål om å gjøre informasjon mest mulig produktivt for samfunnet

- Digitaliseringen skyter fart – stor vekst i etterspørsel av opplysninger
- Nye digitale bruksmønstre – økt kompleksitet og driftskritikalitet hos konsumenter
- Vokser frem som et nytt forvaltningsområde
- Vi må definere tilbyders og konsumenters rolle og ansvar
- Bruker i sentrum med godt personvern

Gjenbruk i offentlig sektor («Kun en gang»-prinsippet)

- Unngå å rapportere samme informasjon flere ganger
- Fornying, forenkling, forbedring – proaktive tjenester, automatisering, kvalitativ forbedring, likebehandling, kostnadsreduksjon m.m.

Viderebruk utenfor offentlig sektor

- Åpenhet og innsyn, og disposisjonsrett over «egne data»
- Næringsutvikling, forenkling og effektivisering
- Kvalitativt bedre tjenester (datakvalitet, andre samfunnsmessige mål m.m.)

Erfaringer fra NAV og Skatteetaten

Ulike forutsetninger for deling og bruk av personopplysninger

Forutsetning

Tilgjengeliggjøring fra tilbyder

Tilrettelegging for konsument

- Deling for gevinster hos andre ved **gjenbruk og viderebruk**

- Deling fra **fellesordning** med eget formål og regulering

De største utfordringene ligger på nivåene mellom politiske føringer og teknisk løsning

- Konsumenters hjemmel for tilgang og bruk
- Etatens hjemmel for utlevering
- Ikke digitalisert lovverk
- Behov for avtaler

- Dele data som de er?
- Må data tilrettelegges for deling?
- Felles forståelse av begreper

Politiske føringer

- Overordnede politiske signaler
- Manglende samhandling på departements nivå

Juridisk samhandlingsevne

Organisatorisk samhandlingsevne

- Hva er ansvaret til etaten som avgir?
- Hva er ansvaret til konsumenten?
- Behov for nasjonal fellesfunksjonalitet?
- Digitalisering av konsument og tilbyder?

Semantisk samhandlingsevne

Teknologisk samhandlingsevne

- Hva er beste praksis i forhold til deling av data?
- Hva skal standardiseres?

Prinsipper om ansvar ved deling av personopplysninger

Tilbyder

1. Tilbyder av data har beskrevet datasett, begreper og APIer for deling
2. Tilbyder tilgjengeliggjør opplysninger for viderebruk og gjenbruk slik etaten forvalter dem
3. Tilbyder tilrettelegger for deling i samsvar med ansvaret som forvalter av fellesordning
4. Tilbyder deler via standardiserte tjenester og grensesnitt

Konsument

1. Konsument innhenter opplysninger fra primærkilder
2. Konsument dokumenterer tilstrekkelig behandlingsgrunnlag for de opplysninger som ønskes utlevert fra tilbyder
3. Konsument er behandlingsansvarlig for all bruk etter mottak av opplysninger fra tilbyder
4. Konsument tilrettelegger opplysninger for å ivareta egne behov

Behandlingsansvar ved utlevering og bruk må tydelig skilles

Tilbyder

Behandlingsansvar ved utlevering

- ✓ *Autentisere organisasjonen som er konsument*
- ✓ *Autorisere at konsument har tilstrekkelig behandlingsgrunnlag for tilgang til datakilden*
- ✓ *Minimere tilgang til opplysninger i henhold til behandlingsgrunnlaget*

Konsument

Behandlingsansvar ved bruk

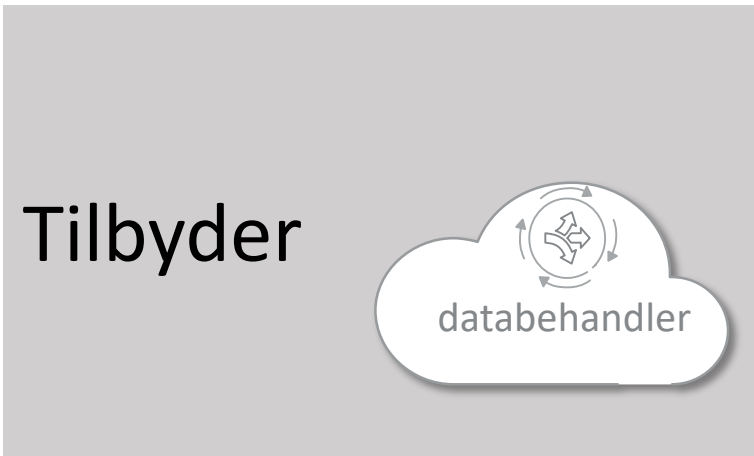
- ✓ *Autentisere interne brukere*
- ✓ *Autorisere at intern tjeneste forvalter regelverk med behandlingsgrunnlag til opplysninger*
- ✓ *Motta og behandle opplysninger fra tilbyder i henhold til tjenestens behandlingsgrunnlag*

Videre arbeid må konkretisere skjæringspunktet mellom tilbyder og konsument

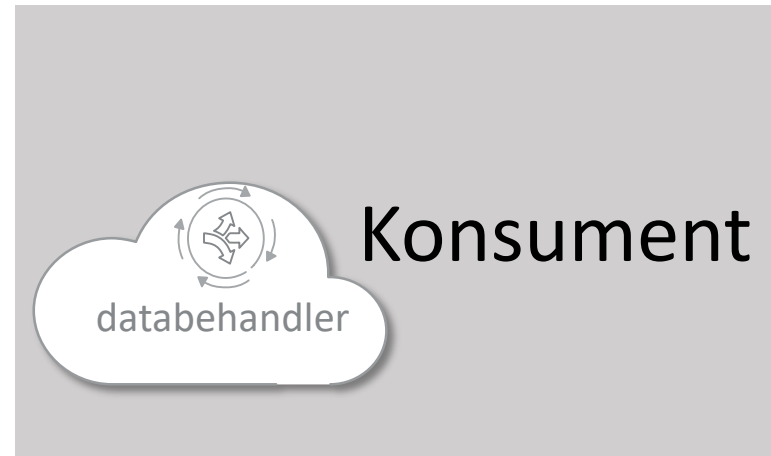

Bruk av databehandler endrer ikke ansvarsforhold

Tilbyder behandlingsansvar

Data flyt

Konsument behandlingsansvar

Konsumenter med like behov samordnes og representeres av en felles representant

- Bransjeansvarlig/avtalepart på vegne av konsumenter
- Bidra til å digitalisere lovverk
- Avklare hjemmel for konsumenter

- Bidra til å standardisere meldinger
- Bidra til begrepsavklaringer

Politiske føringer

- Bidra til politiske avklaringer

Juridisk samhandlingsevne

- Bidra i digital transformasjon for konsumenter
- Bidra til avklaring av ansvarsdeling mellom tilbyder og konsument
- Bidra til digitale samhandlingsmønstre

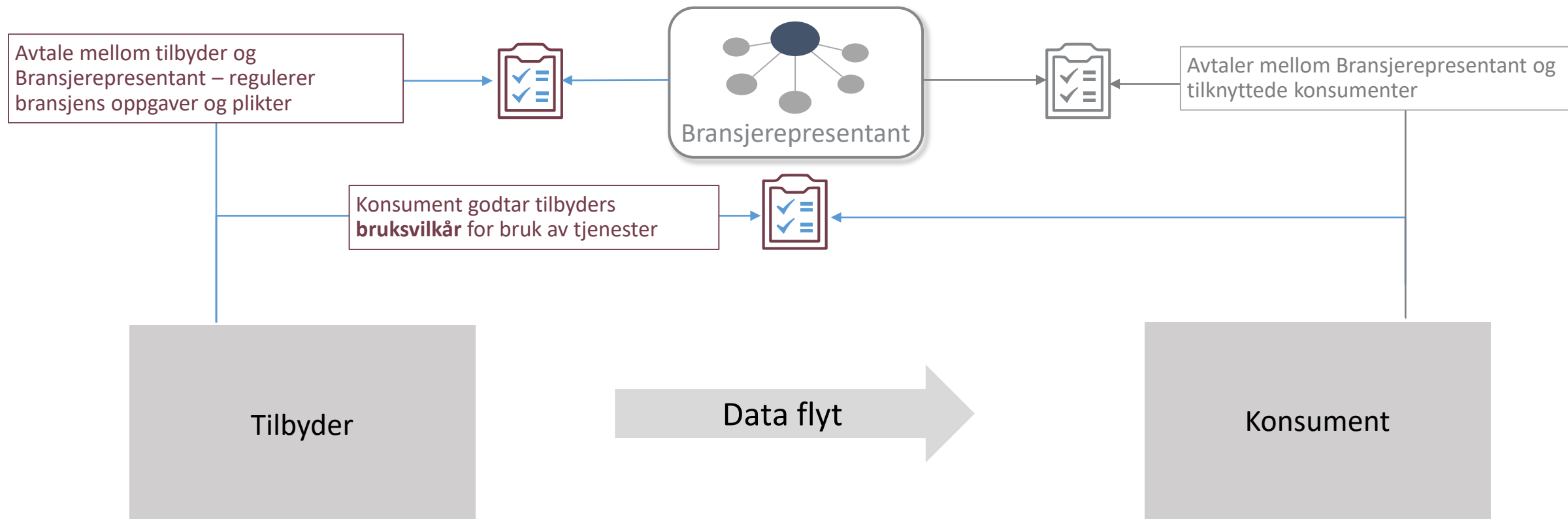
Organisatorisk samhandlingsevne

- Bidra til å standardisere format og protokoll
- Bidra til å avklare sikkerhet og andre kvalitetsegenskaper
- Bidra til å avklare bruk av fellesfunksjonalitet
- Teknisk hub (databehandler)

Semantisk samhandlingsevne

Teknologisk samhandlingsevne

Konsumenter med like behov samordnes og representeres av en felles representant

Vi tror på tydelig ansvarsdeling understøttet av et sett med beste praksiser

- Start med å beskrive samhandlingsprosessen
- Behandlingsansvaret ved utlevering og bruk må være tydelig
  - Bruk av databehandler endrer ikke ansvarsforhold
- Konsumenter med like behov samordner seg og representeres ved felles representant
  - Bruksvilkår kan etableres for konsumentgrupper

Forslagene bygger vider på arkitekturprinsippene for digital samhandling og katalogarbeidet

Forslag til beslutning i SKATE

- SKATE mener at informasjonsdeling mellom virksomheter krever samordning, hvor arbeidet til Skatteetaten og NAV er et viktig grunnlag i arbeidet
- Difi oppfordres til å ta arbeidet videre, slik at man kan få felles rammer og retningslinjer for offentlig sektor på området. Det må sikres god involvering av interessentgrupper